

www.sustainableislands.eu

ΣΥΜΦΩΝΟ ΤΩΝ ΝΗΣΙΩΝ

Εκτιμώντας ότι η Διακυβερνητική Επιτροπή για την Αλλαγή του Κλίματος (IPCC), η πιο έγκυρη συνάθροιση επιστημόνων, επιβεβαίωσε ότι η αλλαγή του κλίματος αποτελεί πραγματικότητα για την οποία ευθύνεται σε μεγάλο βαθμό η χρήση ενέργειας για ανθρώπινες δραστηριότητες.

Εκτιμώντας ότι στις 9 Μαρτίου 2007 η Ευρωπαϊκή Ένωση υιοθέτησε τη δέσμη μέτρων «Ενέργεια για ένα μεταβαλλόμενο κόσμο», δεσμευόμενη μονομερώς για τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) τουλάχιστον κατά 20% έως το 2020, ως αποτέλεσμα της αύξησης της ενεργειακής απόδοσης κατά 20% και της διείσδυσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) στο ενεργειακό μίγμα κατά 20%.

Εκτιμώντας ότι το «Σχέδιο δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Ενεργειακή Απόδοση: Αξιοποίηση του Δυναμικού» θέτει ως προτεραιότητα τη θέσπιση του Συμφώνου των Δημάρχων.

Εκτιμώντας ότι το Σύμφωνο των Δημάρχων εφαρμόστηκε με επιτυχία και μπορεί να αποτελέσει πρότυπο για την πρωτοβουλία του Συμφώνου των Νησιών.

Εκτιμώντας ότι η Επιτροπή των Περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπογραμμίζει την ανάγκη σύμπραξης των τοπικών και περιφερειακών δυνάμεων δεδομένου ότι η πολυεπίπεδη διακυβέρνηση είναι ένα αποτελεσματικό εργαλείο ενίσχυσης της αποτελεσματικότητας των δράσεων που πρέπει να αναληφθούν για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής.

Εκτιμώντας ότι τα νησιά είναι συνήθως ιδιαίτερα εξαρτημένα από τα εισαγόμενα ορυκτά καύσιμα, έχουν περιορισμούς πρόσβασης σε ηπειρωτικά δίκτυα ενέργειας και αντιμετωπίζουν υψηλότερο κόστος καυσίμων - το οποίο αποτελεί εμπόδιο για την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξή τους - αλλά συγχρόνως διαθέτουν σημαντικές ευκαιρίες ως πεδία έρευνας και επίδειξης των ΑΠΕ και των δράσεων ενεργειακής αποδοτικότητας.

Εκτιμώντας ότι τα νησιά μπορούν να συμβάλλουν στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής έρευνας ως εργαστήρια ανάπτυξης και επίδειξης νέων ενεργειακών τεχνολογιών και μεθόδων για τη μείωση των εκπομπών CO₂, λαμβάνοντας υπ' όψιν την αρχή του «νησιού - εκκολαπτηρίου», και λόγω του αυξημένου κόστους του πρωτογενούς ενεργειακού εφοδιασμού τους.

Εκτιμώντας ότι οι νησιωτικές περιοχές είναι περισσότερο ευάλωτες στις κλιματικές αλλαγές λόγω της υψηλής αξίας της βιοποικιλότητας τους και της ευαισθησίας των οικοσυστημάτων τους.

Εκτιμώντας ότι οι δράσεις που εφαρμόζονται στα νησιά χαρακτηρίζονται από υψηλό δυναμικό επαναληψιμότητας καθώς τα αποτελέσματα είναι πιο εύκολο να καταδειχθούν και να προβληθούν ευρέως μέσω του τουρισμού και ότι η εγγύτητα ορισμένων Ευρωπαϊκών νησιωτικών διαμερισμάτων με εξωτερικές αγορές (Ανατολική και Νότια Αφρική, Κεντρική Αμερική, Βόρεια Ευρώπη, κτλ) δίνει επίσης την ευκαιρία να προωθηθούν οι Ευρωπαϊκές τεχνολογίες.

Εκτιμώντας ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές των νησιών μοιράζονται την ευθύνη για την καταπολέμηση της υπερθέρμανσης του πλανήτη με τις εθνικές κυβερνήσεις, και άρα οφείλουν να αναλάβουν σχετικές δεσμεύσεις, ανεξάρτητα από αυτές άλλων μερών.

Εκτιμώντας ότι η δέσμευση της Ε.Ε. για τη μείωση των εκπομπών θα επιτευχθεί μόνο με τη συνδρομή των τοπικών φορέων, των πολιτών και των ενώσεών τους.

Εκτιμώντας ότι οι τοπικές και περιφερειακές αρχές οφείλουν να πρωτοστατήσουν στην ανάληψη δράσης και να δώσουν το καλό παράδειγμα, δεδομένου ότι αποτελούν το επίπεδο διακυβέρνησης που βρίσκεται πλησιέστερα στους πολίτες.

Εκτιμώντας ότι πολλές από τις δράσεις για την ενεργειακή ζήτηση και τις ΑΠΕ που απαιτούνται για την αντιμετώπιση της διαταραχής του κλίματος, είτε εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιότητας των τοπικών κυβερνήσεων, είτε δεν είναι εφικτές χωρίς την πολιτική στήριξη τους.

Εκτιμώντας ότι τα κράτη μέλη της Ε.Ε. μπορούν να επωφεληθούν από την ανάληψη αποτελεσματικών αποκεντρωμένων δράσεων σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο προκειμένου να εκπληρώσουν τη δέσμευσή τους για περιορισμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Εκτιμώντας ότι οι τοπικές και περιφερειακές νησιωτικές αρχές σε όλη την Ευρώπη περιορίζουν τους ρύπους που προκαλούν αύξηση της θερμοκρασίας του πλανήτη μέσω προγραμμάτων ενεργειακής απόδοσης, συμπεριλαμβανομένης της βιώσιμης αστικής κινητικότητας, και της προώθησης των ΑΠΕ.

Εκτιμώντας ότι στο άρθρο 174 της Συνθήκης Εδραίωσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναφέρεται ότι:

«η Ένωση πρόκειται να αναπτύξει και συνεχίσει τη δράση της με σκοπό την ενίσχυση της οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής της. Ειδικότερα, η Ένωση αποβλέπει στη μείωση των διαφορών μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιοχών και στη μείωση της καθυστέρησης των λιγότερο ευνοημένων περιφερειών. Μεταξύ των εν λόγω περιοχών, ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στις αγροτικές περιοχές, περιοχές που έχουν πληγεί από τη βιομηχανική μετάβαση και στις περιοχές που πλήττονται από σοβαρά και μόνιμα φυσικά ή δημογραφικά προβλήματα, όπως οι βορειότερες περιοχές με πολύ χαμηλή πυκνότητα πληθυσμού και οι νησιωτικές, διασυνοριακές και ορεινές περιοχές.».

Εκτιμώντας ότι οι ΑΠΕ βρίσκονται σε αφθονία στα Ευρωπαϊκά νησιά, και η ανάπτυξή τους μπορεί να έχει σημαντικό αντίκτυπο στην άμβλυνση των μόνιμων διαρθρωτικών μειονεκτημάτων τους παράγοντας κοινωνικά και οικονομικά οφέλη.

Εκτιμώντας ότι η Οδηγία 2009/28/ΕΚ ορίζει ότι:

«(44) Η συνοχή μεταξύ των στόχων της παρούσας Οδηγίας και άλλων περιβαλλοντικών νομοθεσιών της Κοινότητας θα πρέπει να διασφαλίζεται. Ειδικότερα, κατά την αξιολόγηση, το σχεδιασμό ή την χορήγηση αδειών για εγκαταστάσεις ανανεώσιμης ενέργειας, τα Κράτη Μέλη πρέπει να λαμβάνουν υπ' όψιν το σύνολο της κοινοτικής περιβαλλοντικής νομοθεσίας και τη συμβολή των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων και των στόχων καταπολέμησης της κλιματικής αλλαγής, ειδικότερα όταν συγκρίνονται με τις εγκαταστάσεις μη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας».

Εκτιμώντας ότι η Οδηγία 2012/27/EK ορίζει ότι:

«(15) Ο δημόσιος τομέας αποτελεί σημαντική κινητήρια δύναμη για την προώθηση της στροφής της αγοράς προς αποδοτικότερα προϊόντα, κτίρια και υπηρεσίες, καθώς και για την πρόκληση αλλαγών συμπεριφοράς στην κατανάλωση ενέργειας από πολίτες και επιχειρήσεις. Επιπλέον, η μείωση της κατανάλωσης ενέργειας με μέτρα βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης μπορεί να απελευθερώσει δημόσιους πόρους για άλλους σκοπούς. Οι δημόσιοι φορείς σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο οφείλουν να διαδραματίσουν υποδειγματικό ρόλο όσον αφορά την ενεργειακή απόδοση.».

ΕΜΕΙΣ, ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΟΙ ΗΓΕΤΕΣ ΤΩΝ ΝΗΣΙΩΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΠΟΥ ΥΠΟΓΡΑΦΟΥΜΕ ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΣΥΜΦΩΝΟ, ΔΕΣΜΕΥΟΜΑΣΤΕ

Να υπερβούμε τους στόχους, που έθεσε η Ε.Ε. για το 2020, μειώνοντας τις εκπομπές CO₂ στις περιοχές μας τουλάχιστον κατά 20%, μέσω της εφαρμογής ενός Νησιωτικού Σχεδίου Δράσης Αειφόρου Ενέργειας στους τομείς δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την εντολή μας. Η δέσμευση μας και το Σχέδιο Δράσης θα επικυρωθούν μέσω των αντίστοιχων διαδικασιών μας ·

Να προετοιμάσουμε μια βασική απογραφή εκπομπών που θα αποτελέσει τη βάση του Νησιωτικού Σχεδίου Δράσης Αειφόρου Ενέργειας ·

Να προετοιμάσουμε, και να υποβάλλουμε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή το Νησιωτικό Σχέδιο Δράσης Αειφόρου Ενέργειας εντός του έτους που έπεται της επίσημης υπογραφής του Συμφώνου των Νησιών ·

Να προσαρμόσουμε τις δομές μας, συμπεριλαμβανομένης και της εξασφάλισης επαρκούς ανθρώπινου δυναμικού, με στόχο την ανάληψη των απαραίτητων δράσεων ·

Να κινητοποιήσουμε την κοινωνία των πολιτών στις γεωγραφικές περιοχές τους προκειμένου να συμμετάσχει στην ανάπτυξη του Σχεδίου Δράσης, προσδιορίζοντας τις πολιτικές και τα μέτρα που απαιτούνται για την εφαρμογή και την επίτευξη των στόχων του σχεδίου αυτού ·

Να υποβάλουμε Έκθεση Εφαρμογής του Σχεδίου Δράσης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τουλάχιστον ανά διετία μετά την υποβολή του Σχεδίου Δράσης για αξιολόγηση, παρακολούθηση και διακρίβωση ·

Να μοιραζόμαστε την εμπειρία και την τεχνογνωσία με τα άλλα νησιά που μετέχουν στο Σύμφωνο, μέσα από τη συμμετοχή σε σχετικά Ευρωπαϊκά συνέδρια και εκδηλώσεις, στην κατεύθυνση της ανάδειξης καινοτομιών και της ανάπτυξης

βιώσιμων επενδυτικών σχεδίων στο πλαίσιο της εφαρμογής των Νησιωτικών Σχεδίων Δράσης Αειφόρου Ενέργειας ·

Να μοιραζόμαστε την εμπειρία μας και να συνεργαζόμαστε με την πρωτοβουλία Σύμφωνο των Δημάρχων της Ε.Ε. ·

Να οργανώσουμε τοπικές εκστρατείες και εκδηλώσεις ευαισθητοποίησης του κοινού, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και με άλλους σχετικούς φορείς, προκειμένου:

- να επωφεληθούν άμεσα οι πολίτες από τις ευκαιρίες και τα πλεονεκτήματα που προσφέρονται από την έξυπνη χρήση της ενέργειας,
- να αυξηθεί η αποδοχή των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας από τις τοπικές κοινωνίες και να προωθηθεί η ιδέα της ορθολογικής χρήσης της ενέργειας ·

Να διαδώσουμε το μήνυμα του Συμφώνου των Νησιών στα κατάλληλα φόρουμ και, ειδικότερα, να παροτρύνουμε και άλλους νησιωτικούς φορείς να προσχωρήσουν στο Σύμφωνο.

Να επιδιώξουμε την ενεργοποίηση και μόχλευση πόρων για την υλοποίηση επενδύσεων για την αειφορική χρήση ενέργειας που θα συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων μας, όπως αυτοί απορρέουν από τη συμμετοχή μας στο Σύμφωνο των Νησιών.

ΕΜΕΙΣ, ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΤΩΝ ΝΗΣΙΩΝ, ΕΚΤΙΜΟΥΜΕ

Τις ειδικές πρωτοβουλίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις νησιωτικές περιοχές ·

Την υποστήριξη από τον Εκτελεστικό Οργανισμό για τις Μικρές και Μεσαίες Επιχειρήσεις (Executive Agency for Small and Medium-sized Enterprises, EASME) για την ανάπτυξη ικανοτήτων ανθρώπινου δυναμικού μέσω της πρωτοβουλίας SMILEGOV.

ΕΜΕΙΣ, ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΤΩΝ ΝΗΣΙΩΝ, ΔΙΕΚΔΙΚΟΥΜΕ ΣΤΗΡΙΞΗ ΑΠΟ

Την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τις εθνικές διοικήσεις, μέσω της δημιουργίας σχημάτων συνεργασίας και συνεκτικών υποστηρικτικών δομών συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδότησης της εφαρμογής των Νησιωτικών Σχεδίων Δράσης Αειφόρου Ενέργειας και μέσω της ανάληψης κανονιστικών και νομοθετικών δράσεων για την αντιμετώπιση των μη τεχνικών φραγμών που εμποδίζουν την πραγματοποίηση των επενδυτικών σχεδίων ·

Την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τις εθνικές διοικήσεις μέσω της αναγνώρισης των δραστηριοτήτων του Συμφώνου των Νησιών ως δράσεων στρατηγικής προτεραιότητας στα αντίστοιχα προγράμματά τους στο πλαίσιο των πρωτοβουλιών τους για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής ·

Την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με την αναγνώριση και προβολή των νησιών που συμμετέχουν στο Σύμφωνο των Νησιών μέσω της χρήσης ειδικού λογότυπου και της προβολής στα μέσα επικοινωνίας της Επιτροπής ·

Την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ή παρόμοια χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για τη χρηματοδότηση έργων στα νησιά ·

Την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέσω της χρηματοδότησης σχετικής Τεχνικής Βοήθειας στο πλαίσιο του μηχανισμού ELENA. Η διάθεση των κονδυλίων αυτών θα πρέπει να γίνει λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαιτερότητα των νησιωτικών περιοχών καθώς και τις δυσκολίες αυτών των περιφερειών να έχουν άμεση πρόσβαση σε όργανα λήψης αποφάσεων (π.χ. ΕΙΒ). Άλλα κεφάλαια (π.χ. δάνεια, Σχέδιο για την Ανάκαμψη κ.λ.π.) μπορούν να διοχετευθούν σε ώριμα επενδυτικά σχέδια σε Ευρωπαϊκά νησιά, μέσω των Δομών Στήριξης (που ορίζονται στη δομή του Συμφώνου των Δημάρχων) ή/και Περιφερειακών Αρχών, προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόσβαση των τοπικών παραγόντων σε αυτά τα κεφάλαια και να διασφαλιστεί η διαφάνεια όλης της διαδικασίας.

ΕΜΕΙΣ, ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΤΩΝ ΝΗΣΙΩΝ, ΠΡΟΣΚΑΛΟΥΜΕ

Άλλα νησιά και νησιωτικές περιφέρειες να συμμετάσχουν στην πρωτοβουλία του Συμφώνου των Νησιών, επιβεβαιώνοντας έτσι την πολιτική τους δέσμευση να ενστερνιστούν και να σεβαστούν τους στόχους του.

Άλλους σημαντικούς ενδιαφερόμενους φορείς που μπορούν να συνδράμουν στην επίτευξη των στόχων μας.

Βρυξέλλες, 25 Ιουνίου 2015

Φώτης Χατζηδιάκος
Δήμαρχος Ρόδου